

№ 03-00-0864
София, 21.10 1993 г.
Пощ. код 1040 - Телекс 22 727
Телефакс 201148

145
ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Т У К

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
Към Вх. № <u>11.00.104</u>
<u>21.10.93</u> г.

НА ВАШ № 11.00.104/04.10.1993 год.

Във връзка с определението на Конституционния съд от 21 септември по к.д. № 14/1993 г. относно предоставянето на информация за практическото организиране на спиртния и тютюневия монопол, институционното му функциониране и механизмите за контрол, Ви съобщаваме следното :

I. По спиртния монопол

1. Производството и търговията със спиртни напитки се осъществява въз основа на Закона за монопола на спирта и подсладените спиртни напитки и търговията с плодови ракии и вино /Обн. ДВ, бр.178 от 04.08.1947 г., изм., бр.93 и 234 от 1948 г., бр. 36 от 1949 г./, Закон за виното /Обн. ДВ бр. 54 от 1978 г./, Закона за данъка върху оборота и акцизите /след изменението, публикувано в ДВ, бр. 19 от 1991 г./, Указ № 365/1951 г. на Президиума на Народното събрание, за изкупуване помещения и съоръжения за винопроизводството и за изваряване на ракия /Обн., "Известия", бр.58 от 20.07.1951 г./ и ПМС № 106 от 31.10.1974 г. за производството и търговията със спиртни напитки, произвеждани извън системата на "Винпром" /Обн.ДВ, бр. 89 от 1974 г./.

2. Производството на спиртни напитки практически е регламентирано в две насоки: за търговия и за собствени нужди на гражданите.

Производството с цел търговия и търговията с напитките, вината и продуктите, произведени от грозде или вино е ре-

ГУЛИРАНО СЪС ЗАКОНА ЗА ВИНОТО /ГЛАВА ТРЕТА - ЧЛЕНОВЕ 18-28/.

СЪГЛАСНО ТЕЗИ РАЗПОРЕДБИ ПРОИЗВОДСТВОТО И СЪХРАНЕ-
НИЕТО СЕ ИЗВЪРШВАТ ОТ СПЕЦИАЛИЗИРАНА СТОПАНСКА ОРГАНИЗАЦИЯ /В
СЛУЧАЯ - "ВИНПРОМ"/. ДРУГИ СТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ И ОТДЕЛНИ ФИЗИ-
ЧЕСКИ ЛИЦА МОГАТ ДА ПРОИЗВЕЖДАТ ВИНА, НАПИТКИ И ПРОДУКТИ САМО
ПРИ СПАЗВАНЕ НА РЕД И УСЛОВИЯ, ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
/ЗАВАРЕНТО ПМС № 106, ДОКОЛКОТО НЕГОВИТЕ ТЕКСТОВЕ НЕ ПРОТИВОРЕ-
ЧАТ НА ЗАКОНА ЗА ВИНОТО/.

КОНТРОЛЪТ Е ВЪЗЛОЖЕН НА ДЪРЖАВНИЯ КОМИТЕТ ПО СТАНДАР-
ТИЗАЦИЯ /СЕГА КОМИТЕТ ЗА СТАНДАРТИЗАЦИЯ И МЕТРОЛОГИЯ/, МИНИСТЕР-
СТВО НА ФИНАНСИТЕ, МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНАТА ТЪРГОВИЯ И УСЛУГИ-
ТЕ, /СЕГА МИНИСТЕРСТВО НА ТЪРГОВИЯТА/ И МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕ-
ТО И ХРАНИТЕЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ /СЕГА МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО/
- ЧЛ.30 ОТ ЗАКОНА.

3. ТЪРГОВИЯТА НА ЕДРО И ДРЕБНО В СТРАНАТА, КАКТО И ИЗ-
НОСЪТ И ВНОСЪТ НА ТЕЗИ СТОКИ / ЧЛ.26, 27 И 28 ОТ ЗАКОНА ЗА ВИНО-
ТО/ СЕ ИЗВЪРШВА ПОД НАДЗОРА НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ.

4. ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ ВИДОВЕ СПИРТНИ НАПИТКИ, ПРЕДСТАВЛЯ-
ВАЩИ АЛКОХОЛНИ ТЕЧНОСТИ, ПОЛУЧЕНИ ЧРЕЗ ФЕРМЕНТАЦИЯ НА ПЛОДОВЕ ИЛИ
ДЕСТИЛАЦИЯ НА ФЕРМЕНТИРАЛИ МАТЕРИАЛИ ОТ ТЯХ, МОГАТ ДА БЪДАТ ПРОИЗ-
ВЕЖДАНИ ОТ "ВИНПРОМ", ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА ЦКС, ДРУГИ СЕЛСКОСТОПАН-
СКИ ОРГАНИЗАЦИИ И ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА, КОИТО СА ПРОИЗВОДИТЕЛИ НА ПЛО-
ДОВЕ - ЧЛ. 1 ОТ ПМС № 106 И ИНСТРУКЦИЯ № 1 НА МИНИСТЕРСТВО НА
ФИНАНСИТЕ, ЗА ПРОИЗВОДСТВО, ТЪРГОВИЯ И ОБЛАГАНЕ НА СПИРТНИТЕ
НАПИТКИ /ОБН. ДВ, БР. 10 ОТ 1976 Г., ИЗМ. И ДОП. ДВ, БР.42
ОТ 1976 Г./.

5. КОГАТО ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА ПРОИЗВЕЖДАТ ВИНА И РАКИИ ОТ
ГРОЗДЕ И ПЛОДОВЕ - СОБСТВЕНО ПРОИЗВОДСТВО, ТЕ СА ЗАДЪЛЖЕНИ ДА
СПАЗВАТ ИЗИСКВАНИЯТА НА ПМС № 106 И ИНСТРУКЦИЯ № 1. ПРОИЗВЕДЕНО-

ТО ВИНО СЕ ДЕКЛАРИРА /чл. 24, б. "в" ОТ ЗАКОНА ЗА ДАНЪКА ВЪРХУ ОБОРОТА И АКЦИЗИТЕ/. ЗА ДА СЕ ИЗВАРИ РАКИЯ, СЛЕДВА ДА СЕ ПОЛУЧИ РАЗРЕШЕНИЕ /"СЛУЖЕБНА БЕЛЕЖКА"/ ОТ СЪОТВЕТНАТА ДАНЪЧНА СЛУЖБА /БЮРО/.

ИЗВАРЯВАНЕТО СЕ ИЗВЪРШВА САМО В УРЕДИ, КОИТО СА ОБЯВЕНИ И РЕГИСТРИРАНИ ПО РЕДА НА ПМС № 106. ЛИЦАТА, НАЗНАЧЕНИ ДА БОРАВЯТ С ТЕЗИ УРЕДИ ИЗДАВАТ ПРОИЗВОДСТВЕН ЛИСТ, В КОЙТО ОПИСВАТ ВИДА НА МАТЕРИАЛА, КОЛИЧЕСТВОТО И АЛКОХОЛНИТЕ ГРАДУСИ НА ПРОИЗВЕДЕНИЯ ПРОДУКТ.

6. ОБОРОТИТЕ ОТ ПРОДАЖБА НА СПИРТНИ НАПИТКИ, ВКЛ. ВИНА, ПРОИЗВЕДЕНИ С ЦЕЛ ТЪРГОВИЯ, СЕ ОБЛАГАТ С АКЦИЗ ПО ОБЩИЯ РЕД, УСТАНОВЕН ОТ ЗАКОНА ЗА ДАНЪКА ВЪРХУ ОБОРОТА И АКЦИЗИТЕ.

КОГАТО ПРОИЗВОДСТВОТО Е ИЗВЪРШЕНО ОТ ГРАЖДАНИ ТЕ ЗАПЛАЩАТ АКЦИЗ, КОЙТО СЕ ОПРЕДЕЛЯ ВЪЗ ОСНОВА НА ПОДАДЕНАТА ДАНЪЧНА ДЕКЛАРАЦИЯ ИЛИ ПО ДАННИТЕ В ПРОИЗВОДСТВЕНИЯ ЛИСТ, КАТО СЕ СПАЗВАТ ПРИВИЛЕГИИТЕ, ИЗВЕДЕНИ В ЧЛ. 24 Б. "б" ОТ ЗАКОНА ЗА ДАНЪКА ВЪРХУ ОБОРОТА И АКЦИЗИТЕ.

АКЦИЗЪТ ЗА РАКИИТЕ СЕ ЗАПЛАЩА НА МАТЕРИАЛНО-ОТГОВОРНОТО ЛИЦЕ /ОТГОВОРНИКЪТ НА ПУНКТА/. АКЦИЗЪТ ВЪРХУ ВИНАТА СЕ ОПРЕДЕЛЯ ОТ ДАНЪЧНИТЕ ОРГАНИ И СЕ ЗАПЛАЩА В 7-ДНЕВЕН СРОК СЛЕД ПОДАВАНЕТО НА ДЕКЛАРАЦИЯТА.

7. МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИТЕ, В ОБХВАТА НА ПРАВОМОЩИЯТА, ВЪЗЛОЖЕНИ МУ ОТ ЦИТИРАНИТЕ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ, ОСЪЩЕСТВЯВА КОНТРОЛ ВЪРХУ ПРОИЗВОДСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ НА ПРОИЗВЕДЕНИТЕ СПИРТНИ НАПИТКИ, ЧРЕЗ СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ЗВЕНА ЗА КОНТРОЛ ВЪРХУ СПИРТНИТЕ НАПИТКИ, ТЮТЮНА, ВХОДНИТЕ БИЛЕТИ И ХАЗАРТА, КАКТО И ЧРЕЗ ДАНЪЧНИТЕ ИНСПЕКТОРИ ПО МЕСТА.

8. НАЛИЧИЕТО НА КОНТРОЛ, ВЪЗМОЖНОСТТА ДА СЕ НАКАЖАТ

НАРУШИТЕЛИТЕ, ПРАВОТО ДА СЕ ОТНЕМАТ В ПОЛЗА НА ДЪРЖАВАТА НЕПРАВОМЕРНО ПРИТЕЖАВАНИ УРЕДИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, КАКТО И НЕСТАНДАРТНО ПРОИЗВЕДЕНИТЕ СПИРТНИ НАПИТКИ, Е ЕДНА СТАБИЛНА ПРЕГРАДА ПРЕД НЕЛОЯЛНИТЕ КЪМ ЗАКОНА ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ТЪРГОВЦИ. НА ПРАКТИКА ДЕЙСТВУВА ПРАВОПОРЯДЪК ЗА "СПИРТНИЯ МОНОПОЛ", КОЙТО НЕЗАВИСИМО ОТ НАИМЕНОВАНИЕТО МУ, ПРЕДСТАВЛЯВА РАЗРЕШИТЕЛЕН РЕЖИМ /МАКАР И НЕ ОСОБЕНО СЪВЪРШЕН/ ЗА УПРАЖНЯВАНЕ НА ТАЗИ ДЕЙНОСТ, ПРИ ТОВА - ДОСТАТЪЧНО ЕФЕКТИВЕН.

ВОДЕНИ ОТ ГОРНОТО НИЕ СЧИТАМЕ, ЧЕ "МОНОПОЛА" НЕ СЛЕДВА ДА БЪДЕ ПРЕМАХНАТ, ЗА ДА НЕ СЕ НАНАСЯТ ЩЕТИ, КАКТО НА НАСЕЛЕНИЕТО, ТАКА И НА БЮДЖЕТА.

II. По тютюневия монопол

1. Производството и търговията с тютюн и тютюневи изделия се осъществява въз основа на Закона за държавния монопол на тютюна /Обн. ДВ, бр. 96 от 28.04.1947 г., изм. ДВ, бр. 93 от 22.04.1948 г., ДВ, бр. 234 от 06.10.1948 г., в. "Известия" бр. 41 от 22.05.1951 г., в. "Известия" бр. 39 от 10.05.1952 г., ДВ бр. 283 от 1948 год./, Закона за данъка върху оборота и акцизите /след изменението, публикувано в ДВ, бр. 19 от 1991 г./ и Решение № 430 на МС от 5.09.1966 г. /необнародвано/ .

2. Със Закона за държавния монопол на тютюна е създадено "автономно държавно предприятие и отделна юридическа личност" със седалище в гр. София. На него е възложено изключителното право да събира, обработва /манипулира/, да търгува със суров тютюн и да произвежда тютюневи изделия /чл. 1 и 2/.

Контролът върху тютюневия монопол се упражнява от Министерския съвет /чл. 6/.

ФИНАНСОВИЯТ КОНТРОЛ СЕ ОСЪЩЕСТВЯВА ОТ МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ /чл. 40/.

3. ПОСТЕПЕННО ДЕЙНОСТТА НА ТЮТЮНЕВИЯ МОНОПОЛ Е ПРЕДОСТАВЕНА С ПОДЗАКОНОВИ АКТОВЕ НА "БЪЛГАРТАБАК" /ПМС 1417 от 15.07.1951 г., ПМС 465 от 1954 г., ПМС 35 от 1959 г., ПМС 276 от 31.12.1959 г., РАЗПОРЕЖДАНЕ НА МС № 55 от 13.03.1965 г., РАЗПОРЕЖДАНЕ НА МС № 126 от 12.04.1969 г., РАЗПОРЕЖДАНЕ НА МС № 146 от 05.08.1976 г., РАЗПОРЕЖДАНЕ НА МС № 18 от 23.02.1977 г., РАЗПОРЕЖДАНЕ НА МС № 6 от 21.03.1986 г. и РЕШЕНИЕ НА МС № 167 от 20.08.1980 год./.

"БЪЛГАРТАБАК" ИМА ТЮТЮНЕВИ КОМБИНАТИ /БЕЗ СТАТУТ НА ОТДЕЛНИ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА/, КОИТО ОСЪЩЕСТВЯВАТ ПРОИЗВОДСТВО И РЕАЛИЗАЦИЯ НА ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ, ИЗКУПУВАНЕ, ПРОМИШЛЕНА ОБРАБОТКА И ЗАГОТОВКА НА ТЮТЮНИ ЗА ИЗНОС И ЗА НУЖДИТЕ НА ЦИГАРЕНИТЕ ФАБРИКИ.

4. ПРОИЗВЕДЕНИТЕ И ПРОДАДЕНИТЕ ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ, СЕ ОБЛАГАТ С АКЦИЗ ПО РЕДА, УСТАНОВЕН ОТ ЗАКОНА ЗА ДАНЪКА ВЪРХУ ОБОРОТА И АКЦИЗИТЕ. АКЦИЗЪТ ЗА ЦИГАРИТЕ СЕ ДЪЛЖИ ОТ ПРОДАВАЧА, КОЙТО ГО ВКЛЮЧВА В ПРОДАЖНАТА ЦЕНА.

5. МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИТЕ, НА ОСНОВАНИЕ РЕШЕНИЕ № 430 НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ОСЪЩЕСТВЯВА КОНТРОЛ ВЪРХУ ПРОИЗВОДСТВОТО, ТЪРГОВИЯТА И ДАНЪЧНОТО ОБЛАГАНЕ НА ПРОИЗВЕДЕНИТЕ ЦИГАРИ И ЦИГАРЕНИ ИЗДЕЛИЯ, ЧРЕЗ СПЕЦИАЛИЗИРАНИТЕ ЗВЕНА ЗА КОНТРОЛ ВЪРХУ СПИРТНИТЕ НАПИТКИ, ТЮТЮНА, ВХОДНИТЕ БИЛЕТИ И ХАЗАРТА, КАКТО И ЧРЕЗ ДАНЪЧНИТЕ ИНСПЕКТОРИ ПО МЕСТА.

КОНТРОЛЪТ СЕ СВЕЖДА ДО:

- ПРАВИЛНОТО НАЧИСЛЯВАНЕ И СРОЧНО ВНАСЯНЕ НА ДЪЛЖИМИТЕ ДЪРЖАВНИ ВЗЕМАНИЯ;

- СПАЗВАНЕТО НА УСТАНОВЕНИЯ РЕД ЗА СЪСТАВЯНЕТО НА ПЪРВИЧНИТЕ СЧЕТОВОДНИ ДОКУМЕНТИ И РЕГИСТРИ, ЗА ДВИЖЕНИЕТО НА ТЮТЮНЕВИ-

ТЕ ИЗДЕЛИЯ И СПОМАГАТЕЛНИ МАТЕРИАЛИ, ФАКТИЧЕСКИЯ ШКАРТ В ПРОИЗВОДСТВОТО, РАЗЛИЧИЯТА МЕЖДУ ФАКТИЧЕСКИ ПРОИЗВЕДЕНИТЕ ОТ МАШИНИТЕ ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ И ЗАПРИХОДЕНИТЕ КОЛИЧЕСТВА ЦИГАРИ В СКЛАДОВЕТЕ ЗА ГОТОВА ПРОДУКЦИЯ;

- ЛИМИТА ЗА РАЗХОДИ НА ЦИГАРИ ЗА ЛИЧНА КОНСУМАЦИЯ НА РАБОТНИЦИТЕ ОТ ЦИГАРЕНИТЕ ФАБРИКИ И ЗА РЕКЛАМНИ ЦЕЛИ /ДОКОЛКОТО Е ПРЕДВИДЕН/;

- НЕПРАВОМЕРНОТО ИЗНАСЯНЕ НА ИЗДЕЛИЯ ОТ КОМБИНАТИТЕ;
- КОНТРАБАНДНАТА ТЪРГОВИЯ С ЦИГАРИ И ПР.

III. СТАНОВИЩЕ

МИНИСТЕРСТВОТО НА ФИНАНСИТЕ СЧИТА, ЧЕ МОНОПОЛЪТ НА ДЪРЖАВАТА ВЪРХУ ТЕЗИ ДЕЙНОСТИ СЛЕДВА ДА БЪДЕ ЗАПАЗЕН ПОД ФОРМАТА НА РАЗРЕШИТЕЛЕН /ЛИЦЕНЗИОНЕН/ РЕЖИМ, ЗА ДА МОЖЕ ДА СЕ НАБЛЮДАВА ПРОИЗВОДСТВОТО И ТЪРГОВИЯТА С ТЕЗИ СТОКИ, ОПАСНИ ЗА ЗДРАВЕТО НА ГРАЖДАНИТЕ.

